

פב:

עין משפט
נר מצוה

אותו ואת בנו פרק חמישי הולין

מסורת הש"ס

16 | ושמע 25: 11 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | 96 | 97 | 98 | 99 | 100 |

הזורע בלאים בלאים לוקה. תימה דמשמע הכא דנחמ
כלאים לא לקי אלא מדא ואמאי לא לקי נמי משום
לא תסיג גבול רעך (דכריס יט) ולענין איסור כלאים דריש לה
בשבת צפ"ר עקיבא (דף פה.) וי"ל דכיון דלחמא נמי לאזכרה דמסיג
גבול אין לוקין עליו משום כלאים כמו
שאין לוקין על השגת גבול דעין
להשגון ועוד דהוי לא לא שבכללות:
תנינא נזיר שהיה שותה בוי.
אע"ג דרף דהזורע כלאים
כרייתא היא ובכמה ברייתא שונה
מה שצמחנה מ"מ היה לו לשנות
נאותו ענין עקיבא במשנה וכו"ג
אשכחן בפרק עשרה יומסין (קדישין
דף עז.) גבי אכלא שאלו היה קורא
לשמוקי דנזיקין דפירין מנינא מה טיבו
של עובד זה כו' וכו' שם דקונטרס
דכתיב פירין מנינא כלומר המס הוא
ליה למימני:

תורה אור הש"ס

1. ולא תחזירו מננו עד
בקר והגתו מננו עד
בקר קאת תשרופו.
שמות י"ב

גליון הש"ס

ת"ס ר"ה ופ"ה י"ב
אבל מורה. י"ג לפ"ד
פ"י ת"ס ר"ה דר"ה כ"ה

הגהות מהר"ב

א"ן ט"ס י"ג כ"ן למבין לא
קשהו מ"ג: 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59 | 60 | 61 | 62 | 63 | 64 | 65 | 66 | 67 | 68 | 69 | 70 | 71 | 72 | 73 | 74 | 75 | 76 | 77 | 78 | 79 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | 96 | 97 | 98 | 99 | 100 |

מוסף רש"י

חטה ושעורה וחרצן.
ששנת שבת אחת. יבמות
17. במפלות י' וכו'
לוי כלאי זרעים וכלאי
הכרס כחמא גרידוהו כ"ו
ועממא דר' יאשיה לא
דעמא חסילא נפקא לוי
דנענין ג' מיני זרעים
ומתן שליש יממלת י'
נפקא ליה מלח מרע כרמך
כלאים. משמע שריעת
הכרס עמיה תיה כלכאים
(קדושין טז.) אבל מורה
בדית ומהו כדית. שכל
יין ומלח שחמל ויממל
אירו סופג אלא
מ' דלתי טיהא אלא חמח
18. וי' וכו' הכה את
זה וחזר והביא את
זה. מי שנישאת אשתו
וישאלת ילדה ספק בן
ע' לנאשן ספק בן ו'
לחזרון. הנה זה וחזר
והנה זה נשתי התרלות.
דכילא לה כל חמח התרלות
ספק ומבית טו. חייב.
ספרי חמח חמח חמח
קסבר התרלות ספק שמה
התרלות הולח וממה נשך
עובד והכחי יבמות טו. א.
בבת אחת. ששנת נשך
בכחא אחת. ויש יממל
24. אי בהתראה אחת
נזיר מי דכרי דכילא לה
התרלות ידלי. דממה נשך
חד מנייהו אכילוי ומבית
25. חייב. דבהתראה
ודלי חמח טו כל תכ
עיינא שנתמה ו' חתה
מתחייב יבמות טו. בזה
אחר זה פטור. דכילא
שתי התרלות וכל חמח
ומהו היה התרלות ספק
(מנח.)

אלא פשיטא בבת אחת ובהתראה
אחת. פי' או בהתראה אחת
ושפי' בזה אחר זה דלפניו כהא פטרי
רבנן כמו נזיר שהיה שותה כל היום
דלמיני חמח:
ולאפוקי מדרבי יאשיה דאמר
אינו חייב עד שזרע
חטה ושעורה וחרצן במפלות י'.
נראה דלמיני חייב משום כלאי הכרס
קאמר *אכל מודה דמשום כלאי
זרעים ומחייב בתמי מניין במטה
ושעורה לחודיה וכן משמע דכי
קאמר קמ"ל דכי זרע חטה ומלח
ושעורה ומלח נמי חייב ולא נקט
חטה ושעורה משמע דמזוי כה' ר'
יאשיה ועוד נראה לפרש דקרי מרי
גווי כלאים כלאי זרעים וכלאי הכרס
חטה ושעורה ומלח ומלח ונחמ גוונא
מודי רבי יאשיה ונחמ פליג אכל
חטה ומלח ושעורה ומלח כולה חד
גוונא הוא ויש ספרים שחמו כהס
כדכירי או שעורה ומלח ואפילו
לספרים דכמיני כהס ושעורה י'
לפרש כמו או שעורה ולהכי לא מני
לחוקומי כלאים | בבת אחת כמו חטה
ושעורה ומלח דלקי תרמי לאפוקי
מדרבי יאשיה דהא לרבי יאשיה נמי
ממדי תרמי וכן משמע בירושלמי נמס'
כלאים צפ"ר דקאמר על דמיה דר'
יאשיה כמיני שדך לא תזרע כלאים
לחיה דכר נאמר לא תזרע כרמך פי'
כיון דנלא חמח ומחייב משום שדך
דלי לא תזרע ר' יאשיה ככלאי זרעים
כלא כרס מאי קא צני ומשני משום
שדך לוקה ומשום כרמך לוקה ועממא
דר' יאשיה דנכלאי הכרס לא מחייב
אלא ג' מינים ובכלאי זרעים מחייב
משמע שני מיני זרעים ומלח לאו
מין זרע הוא אכלא אין לפרש דמשמע
ליה לא תזרע כדתי כרמך כלאים אכל
שדך בלא שום זרע קרוי עדה דהא
לא שייך לפרש כן גבי כרמך ומיניהו
ר' יהודה נמס' כלאים (פ"א מ"ט)
לא מחייב ככלאי זרעים עד שזרע
חטה ושעורה וכוסמת או שני חטים
ורק נ"ג: יזהר מירוש אין מעשרין מזה על
אלא מירוש ויזהר מירוש ודגן ודגן
הכי ומה מירוש ויזהר שאין כלאים זה
נקט דבר אחר אלא משום מירוש ודגן:
פשיטא ליה לרבי יהודה דשל ימין וי"ל
דהכא צני למימר דתפשוט מהכא דלא
מסקא ליה ומסקי ללעולא לא תפשוט
וסבר ליה כחידך כו': וכדכרי

האי מיבעי ליה לגופיה א"כ ליכתוב ליה
תשחוט מאי לא תשחוט ואכתי מיבעי ליה
דאי כתב רחמנא לא *ה' תשחוט ה"א חד אין
תרי לא כתב רחמנא לא תשחוט ואפילו
תרי אם כן לכתוב לא *א' ישחוט מאי לא
תשחוט שמע מינה תרתי: שחטה ואת בת
בתה [וכו'] : א"ל אבי לרב יוסף מאי טעמא
דסומכוס קא סבר סומכוס *אכל שני זיתי
חלב בהעלם אחד חייב שתי חטאות וברין
הוא דלישמעינן בעלמא והאי דקא משמע
לן בהא להודיעך כחן דרבנן דאע"ג דגופין
מוחלקין פטרי רבנן או דלמא קסבר סומכוס
אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד אינו
חייב אלא אחת והכא היינו טעמא הואיל
וגופין מוחלקין א"ל אין קסבר אבל שני
זיתי חלב בהעלם אחד חייב שתי חטאות
ממאי *מדנתן הזורע כלאים כלאים לוקה
מאי לוקה אילימא לוקה אחת פשיטא ועוד
מאי כלאים כלאים אלא פשיטא ב' מלקיות
כמאי עסקינן אילימא בזה אחר זה ובשתי
התרלות תנינא *נזיר שהיה שותה יין כל
היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל
תשחה והוא שותה אל תשחה והוא שותה
חייב על כל אחת ואחת אלא פשיטא בבת
אחת ובהתראה אחת מני אילימא רבנן
דפליגי עליה דסומכוס השתא ומה התם
דגופין מוחלקין פטרי רבנן הכא לכ"ש אלא
אנב אורחיה קמ"ל דאיכא תרי גווי כלאים
ולאפוקי מדרבי יאשיה דדאמר רבי יאשיה
יעד שזרע חטה ושעורה וחרצן במפלות
י' דקמ"ל רבי זרע חטה וחרצן | ושעורה וחרצן
נמי מחייב ת"ש *אכל מזה כזית ומזה כזית
סופג שמונים רבי יהודה אומר אינו סופג
אלא מ' ויזכי דמי אילימא בזה אחר זה
ובשתי התרלות מ"ט דרבי יהודה התראת
ספק היא ושמועינן ליה לרבי יהודה דאמר
"התראת ספק לא שמה התראת דתניא "הכה
את זה וחזר והכה את זה קלל את זה וחזר
וקלל את זה או שהכה שניהם בבת אחת או
שקלל שניהם בבת אחת חייב ר' יהודה אומר
בבת אחת חייב בזה אחר זה פטור אלא
פשיטא בבת אחת ובהתראה אחת ומאן תנא
קמא אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס
השתא ומה התם דגופין מוחלקין פטרי
רבנן הכא לא כל שכן אלא לאו סומכוס
היא לא לעולם בזה אחר זה ורבנן והאי
תנא סבר לה כאידך תנא דרבי יהודה
דאמר התראת ספק שמה התראת *דתניא
י'לא תותירו מננו עד בקר והגתו מננו עד בקר

ועוד בקר והגתו מננו עד בקר
בא מ"י פ"ה מ"ה
מירוש ה"י פ"ה
לפון ג' |
כב מ"י פ"ה מ"ה
כלאים מ"ג כ' פ"ה
לפון ר"פ טו"ש"י י"ד פ"ה
ל"ו פ"ה:
שיטה מקובצת
16 | דאי כהר רחמנא
לא תשחוט: 17 | קמ"ל
דכי זרע חטה וחרצן ג'
שעורה וחרצן נמי מחייב:
18 | ולכתיב לא צני לארומי:
כלאים כלאים בבת אחת:
רבינו גרשום
חד דאי תרי לא. כלומר
אי (מאחר) בן אדם [חייב]
שחטן לאותו ואת בני
(והוא שחטן) יהא חייב
אכל אי אחד [שחטן]
אוחו [ואדם אחר שחטן]
את בנו לא יהא חייב.
כהר רחמנא לא תשחוט
דאפי' תרי: ש"מ תרתי.
דאפילו בנו ואוחו: אפי'
דגופין מוחלקין פטרי.
כלומר כיון דכלל את
אסורין כשחטה אחת
אסורין כשחטה אוחו או
בנו ובנו ואוחו אינו סופג
אלא ארבעים: אלא לוי
מסוכסו היא. כלומר ותיב
על כל אחת ואחת אפי'
דבבת אחת ובהתראה
אחת: לא לעולם רבנן
היא: כלומר ומאי לוקה
לוקה אחת כיון דבהתרא
התראה ובבת אחת היא
אינו לוקה אלא אחת חיה
לכאים דאיכא תרי גווי
כלאים וי' לאו דבבת
אחת היא ההו מחייב
תרתי: והכי דמי תרי גווי
כלאים: וכדתי התראת ספק
סופג דתרי התראת ספק
דמתין אוחו מספק ולא
חייל דספק הוא אם של
ימין הוא או דר' יהודה אפי'
מחייב אלא על של ימין:
הנה את זה. כלומר ספק
בן תשעה לראשון או
בן שבעה לאחרון: בזה
אחר זה פטור. כלומר
דהתראת ספק הוא שאין
או ידעין אי זהו אכתי
או זה או זה: אלא
לאו מסוכסו היא. כלומר
מה דאמרין סופג שמונים
והו מסוכסו דלענין אוחו
ואת בני מחייב שמונים
הכא נמי מחייב שמונים
אפי' דבבת אחת: לעולם
בזה אחר זה ובשתי
התראות כו'. לעולם בזה
אחר זה ובשתי התראות
ורבן ובס"ה אמרין סופג
שמונים נואם פרקת והא ר'
יהודה אמר סופג ארבעים
והתראת ספק לאו שמר
(התראת) וזאי מריבין לר'
יהודה אמאי סופג ארבעים
והא התראת ספק היא.
סבר לה כאידך דר' יהודה.
דמיא לא תותירו מננו
עד בקר והגתו מננו

עד בקר והגתו מננו עד בקר
בא מ"י פ"ה מ"ה
מירוש ה"י פ"ה
לפון ג' |
כב מ"י פ"ה מ"ה
כלאים מ"ג כ' פ"ה
לפון ר"פ טו"ש"י י"ד פ"ה
ל"ו פ"ה:
שיטה מקובצת
16 | דאי כהר רחמנא
לא תשחוט: 17 | קמ"ל
דכי זרע חטה וחרצן ג'
שעורה וחרצן נמי מחייב:
18 | ולכתיב לא צני לארומי:
כלאים כלאים בבת אחת:
רבינו גרשום
חד דאי תרי לא. כלומר
אי (מאחר) בן אדם [חייב]
שחטן לאותו ואת בני
(והוא שחטן) יהא חייב
אכל אי אחד [שחטן]
אוחו [ואדם אחר שחטן]
את בנו לא יהא חייב.
כהר רחמנא לא תשחוט
דאפי' תרי: ש"מ תרתי.
דאפילו בנו ואוחו: אפי'
דגופין מוחלקין פטרי.
כלומר כיון דכלל את
אסורין כשחטה אחת
אסורין כשחטה אוחו או
בנו ובנו ואוחו אינו סופג
אלא ארבעים: אלא לוי
מסוכסו היא. כלומר ותיב
על כל אחת ואחת אפי'
דבבת אחת ובהתראה
אחת: לא לעולם רבנן
היא: כלומר ומאי לוקה
לוקה אחת כיון דבהתרא
התראה ובבת אחת היא
אינו לוקה אלא אחת חיה
לכאים דאיכא תרי גווי
כלאים וי' לאו דבבת
אחת היא ההו מחייב
תרתי: והכי דמי תרי גווי
כלאים: וכדתי התראת ספק
סופג דתרי התראת ספק
דמתין אוחו מספק ולא
חייל דספק הוא אם של
ימין הוא או דר' יהודה אפי'
מחייב אלא על של ימין:
הנה את זה. כלומר ספק
בן תשעה לראשון או
בן שבעה לאחרון: בזה
אחר זה פטור. כלומר
דהתראת ספק הוא שאין
או ידעין אי זהו אכתי
או זה או זה: אלא
לאו מסוכסו היא. כלומר
מה דאמרין סופג שמונים
והו מסוכסו דלענין אוחו
ואת בני מחייב שמונים
הכא נמי מחייב שמונים
אפי' דבבת אחת: לעולם
בזה אחר זה ובשתי
התראות כו'. לעולם בזה
אחר זה ובשתי התראות
ורבן ובס"ה אמרין סופג
שמונים נואם פרקת והא ר'
יהודה אמר סופג ארבעים
והתראת ספק לאו שמר
(התראת) וזאי מריבין לר'
יהודה אמאי סופג ארבעים
והא התראת ספק היא.
סבר לה כאידך דר' יהודה.
דמיא לא תותירו מננו
עד בקר והגתו מננו

ועוד בקר והגתו מננו עד בקר
בא מ"י פ"ה מ"ה
מירוש ה"י פ"ה
לפון ג' |
כב מ"י פ"ה מ"ה
כלאים מ"ג כ' פ"ה
לפון ר"פ טו"ש"י י"ד פ"ה
ל"ו פ"ה:
שיטה מקובצת
16 | דאי כהר רחמנא
לא תשחוט: 17 | קמ"ל
דכי זרע חטה וחרצן ג'
שעורה וחרצן נמי מחייב:
18 | ולכתיב לא צני לארומי:
כלאים כלאים בבת אחת:
רבינו גרשום
חד דאי תרי לא. כלומר
אי (מאחר) בן אדם [חייב]
שחטן לאותו ואת בני
(והוא שחטן) יהא חייב
אכל אי אחד [שחטן]
אוחו [ואדם אחר שחטן]
את בנו לא יהא חייב.
כהר רחמנא לא תשחוט
דאפי' תרי: ש"מ תרתי.
דאפילו בנו ואוחו: אפי'
דגופין מוחלקין פטרי.
כלומר כיון דכלל את
אסורין כשחטה אחת
אסורין כשחטה אוחו או
בנו ובנו ואוחו אינו סופג
אלא ארבעים: אלא לוי
מסוכסו היא. כלומר ותיב
על כל אחת ואחת אפי'
דבבת אחת ובהתראה
אחת: לא לעולם רבנן
היא: כלומר ומאי לוקה
לוקה אחת כיון דבהתרא
התראה ובבת אחת היא
אינו לוקה אלא אחת חיה
לכאים דאיכא תרי גווי
כלאים וי' לאו דבבת
אחת היא ההו מחייב
תרתי: והכי דמי תרי גווי
כלאים: וכדתי התראת ספק
סופג דתרי התראת ספק
דמתין אוחו מספק ולא
חייל דספק הוא אם של
ימין הוא או דר' יהודה אפי'
מחייב אלא על של ימין:
הנה את זה. כלומר ספק
בן תשעה לראשון או
בן שבעה לאחרון: בזה
אחר זה פטור. כלומר
דהתראת ספק הוא שאין
או ידעין אי זהו אכתי
או זה או זה: אלא
לאו מסוכסו היא. כלומר
מה דאמרין סופג שמונים
והו מסוכסו דלענין אוחו
ואת בני מחייב שמונים
הכא נמי מחייב שמונים
אפי' דבבת אחת: לעולם
בזה אחר זה ובשתי
התראות כו'. לעולם בזה
אחר זה ובשתי התראות
ורבן ובס"ה אמרין סופג
שמונים נואם פרקת והא ר'
יהודה אמר סופג ארבעים
והתראת ספק לאו שמר
(התראת) וזאי מריבין לר'
יהודה אמאי סופג ארבעים
והא התראת ספק היא.
סבר לה כאידך דר' יהודה.
דמיא לא תותירו מננו
עד בקר והגתו מננו

ועוד בקר והגתו מננו עד בקר
בא מ"י פ"ה מ"ה
מירוש ה"י פ"ה
לפון ג' |
כב מ"י פ"ה מ"ה
כלאים מ"ג כ' פ"ה
לפון ר"פ טו"ש"י י"ד פ"ה
ל"ו פ"ה:
שיטה מקובצת
16 | דאי כהר רחמנא
לא תשחוט: 17 | קמ"ל
דכי זרע חטה וחרצן ג'
שעורה וחרצן נמי מחייב:
18 | ולכתיב לא צני לארומי:
כלאים כלאים בבת אחת:
רבינו גרשום
חד דאי תרי לא. כלומר
אי (מאחר) בן אדם [חייב]
שחטן לאותו ואת בני
(והוא שחטן) יהא חייב
אכל אי אחד [שחטן]
אוחו [ואדם אחר שחטן]
את בנו לא יהא חייב.
כהר רחמנא לא תשחוט
דאפי' תרי: ש"מ תרתי.
דאפילו בנו ואוחו: אפי'
דגופין מוחלקין פטרי.
כלומר כיון דכלל את
אסורין כשחטה אחת
אסורין כשחטה אוחו או
בנו ובנו ואוחו אינו סופג
אלא ארבעים: אלא לוי
מסוכסו היא. כלומר ותיב
על כל אחת ואחת אפי'
דבבת אחת ובהתראה
אחת: לא לעולם רבנן
היא: כלומר ומאי לוקה
לוקה אחת כיון דבהתרא
התראה ובבת אחת היא
אינו לוקה אלא אחת חיה
לכאים דאיכא תרי גווי
כלאים וי' לאו דבבת
אחת היא ההו מחייב
תרתי: והכי דמי תרי גווי
כלאים: וכדתי התראת ספק
סופג דתרי התראת ספק
דמתין אוחו מספק ולא
חייל דספק הוא אם של
ימין הוא או דר' יהודה אפי'
מחייב אלא על של ימין:
הנה את זה. כלומר ספק
בן תשעה לראשון או
בן שבעה לאחרון: בזה
אחר זה פטור. כלומר
דהתראת ספק הוא שאין
או ידעין אי זהו אכתי
או זה או זה: אלא
לאו מסוכסו היא. כלומר
מה דאמרין סופג שמונים
והו מסוכסו דלענין אוחו
ואת בני מחייב שמונים
הכא נמי מחייב שמונים
אפי' דבבת אחת: לעולם
בזה אחר זה ובשתי
התראות כו'. לעולם בזה
אחר זה ובשתי התראות
ורבן ובס"ה אמרין סופג
שמונים נואם פרקת והא ר'
יהודה אמר סופג ארבעים
והתראת ספק לאו שמר
(התראת) וזאי מריבין לר'
יהודה אמאי סופג ארבעים
והא התראת ספק היא.
סבר לה כאידך דר' יהודה.
דמיא לא תותירו מננו
עד בקר והגתו מננו